

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ВИКОНАВЧИЙ ПРОЦЕС

INFORMATION TECHNOLOGY AND EXECUTIVE PROCESS

Щербак С.В., к.ю.н.,
доцент кафедри адміністративного та інформаційного права
Сумський національний аграрний університет

Кожевнікова А.В., аспірантка кафедри адміністративного
та інформаційного права
Сумський національний аграрний університет

Стаття присвячена дослідженню застосування інформаційних технологій у виконавчому процесі, а також з'ясуванню можливостей впливу цифрових технологій на ефективність виконання судових рішень і рішень інших органів. Інформаційні технології у виконавчому процесі розглянуто у розрізі реалізації прав сторін виконавчого процесу як у здійсненні виконавчого процесу, так у більш широкому аспекті – у цивілістичному процесі, адже їх реалізація може вплинути на майбутній виконавчий процес. Застосування генетичного підходу до розуміння цифрових технологій як технологічного явища, тобто групи технологій, заснованих на цифровому способі запису інформації, дозволяє сприймати їх як інструменти, що опосередковують взаємодію сторін та інших суб'єктів виконавчого процесу з інформацією, виконуючи у такій взаємодії різні функції. З урахуванням позицій вчених проведено декілька класифікацій видів інформаційних технологій. Так, відповідно до типів взаємодії з інформацією виділені такі групи цифрових технологій: технології фіксації, зберігання та відображення (відтворення) інформації; технології передачі інформації; технології обробки інформації. Залежно від змісту та користувача наведено такі види діджиталізації у виконавчому процесі, як внутрішня діджиталізація, властива власне виконавчому процесу, яка стосується автоматизованої системи виконавчого провадження, електронного документообігу, автоматизованого арешту коштів, електронних торгів, де користування онлайн-ресурсами здійснюється безпосередньо самим державним чи приватним виконавцем, і зовнішня діджиталізація, притаманна правовідносинам, котрі відбуваються навколо виконавчого процесу та тим чи іншим чином стосуються виконавчого процесу. Для цього виду діджиталізації характерне застосування електронних технологій із боку як інших суб'єктів виконавчого процесу, так і більш широкого, необмеженого кола осіб, пов'язаних із процесом виконання рішення. За критерієм структурного компонента виділено три аспекти діджиталізації у виконавчому процесі, зокрема технологічну складову частину діджиталізації, представлену у вигляді впровадження програмно-технічних комплексів, що забезпечують ведення електронного документообігу, діловодства, електронного архіву; процедурну складову частину, яка асоціюється зі стадійністю виконавчого провадження – від звернення стягувача до органу державної виконавчої служби або приватного виконавця й до завершення виконавчого провадження; правову складову частину діджиталізації, що належить і до технологічних, і до процедурних питань і має розглядатися у контексті особливостей впровадження елементів електронного виконавчого провадження у зміст вчинюваних виконавчих дій і виконавчих процедур. Розкрито детальну характеристику другого виду діджиталізації із запропонованої класифікації (зовнішньої діджиталізації), що дозволяє виокремити такі її складники, як застосування інформаційних технологій потенційним стягувачем при обранні приватного виконавця, користування онлайн-ресурсами боржником чи його представником, використання стягувачем сучасних можливостей при оформленні виконавчого документа тощо. Визначено, що в окреслених випадках діджиталізація здійснюється при зверненні виконавчого документа до виконання, на стійці процесів (після отримання виконавчого документа та до відкриття виконавчого провадження) або у ході виконавчого процесу, а їх користувачем виступає сторона виконавчого провадження. Проблема ступеня можливого впливу діджитал-технологій на сутність виконавчого процесу є значно ширшою, зокрема вона може бути розглянута ще й в аспекті реалізації прав сторін виконавчого процесу, навіть тактики стягувача чи боржника, від вдалої реалізації якої залежить результативність виконання. Обґрунтовано, що, подолавши технологічні межі, інформаційні технології перемістилися у сферу права, спочатку інформаційного, а надалі й процесуального. Будучи формою здійснення правозастосовчої діяльності, інформаційні технології не можуть не впливати на її зміст, охоплюючи окремі принципи та процедури.

Ключові слова: інформатизація, інформаційні технології, електронні технології, діджиталізація, класифікація видів діджиталізації, аспекти діджиталізації, виконавчий процес, цивілістичний процес.

The article is devoted to the study of the use of information technology in the executive process, and identifying the impact of digital technologies on the effectiveness of enforcement of judgments and decisions of other bodies. Information technologies in the executive process are studied in terms of the implementation of the rights of the parties to the executive process, in a broader aspect – in the civil process, because their implementation may affect the future executive process. Application of the genetic approach to the understanding of digital technologies as a technological phenomenon that is, groups of technologies based on the digital method of recording information, allows you to perceive them as a tool, mediating the interaction of the parties and other actors in the enforcement process with information, performing various functions in such interaction. Taking into account the existing positions of scientists, several classifications of types of information technologies have been carried out. Thus, according to the types of interaction with information, the following groups of digital technologies are distinguished: technologies of recording, storage and display (reproduction) of information; information transfer technologies; information processing technologies. Depending on the content and the user, there are such types of digitalization in the executive process as internal digitalization, which is inherent in the actual enforcement process, which relates to the automated system of enforcement proceedings, electronic document management, automated seizure of funds, electronic bidding, where the use of online resources carried out directly by the public or private executor, and external digitalization inherent in the legal relations that take place around the enforcement process and in one way or another relate to the enforcement process. This type of digitalization is characterized by the use of electronic technologies by other actors in the executive process, and a wider, unlimited range of people involved in the enforcement process. According to the criterion of the structural component, three aspects of digitalization in the executive process are identified, in particular, the technological component of digitalization, which is presented in the form of implementation of software and hardware systems that provide electronic document management, record keeping, electronic archive, procedural component associated with the stages of enforcement proceedings - from the application of the debt collector to the body of the state executive service or the private executor and to the completion of the enforcement proceedings and the legal component of digitalization, which relates to both technological and procedural issues, and should be considered in the context of the peculiarities of the introduction of elements of electronic enforcement proceedings in the content of enforcement actions and enforcement procedures. A detailed description of the second type of digitalization from the proposed classification (external digitalization) is revealed, which allows to single out the following components, as the use of information technology by a potential collector in the selection of a private contractor, the use of online resources by the debtor or his representative, use by the debt collector of modern opportunities in the execution of the executive document, etc. It is determined that in the outlined cases digitalization is carried out when the executive document is applied for execution, at the junction of processes (after receiving the executive document and before the opening of enforcement proceedings) or during the enforcement process, and their user is the party to the enforcement proceedings. It is substantiated that having overcome technological borders, information technologies have moved to the sphere of law, first informational, and then procedural. As a form of law enforcement, information technology can not but affect its content, covering certain principles and procedures.

Key words: informatization, information technologies, electronic technologies, digitalization, classification of types of digitalization, aspects of digitalization, executive process, civil process.

Постановка проблеми. Розвиток інформаційних технологій і їх практичне впровадження у цивільничий процес є настільки стрімким, що не встигає отримати ні доктринального підґрунтя, ні належного законодавчого регулювання.

Сучасні електронні технології, інтегровані у діяльність державних і приватних виконавців, спрямовані насамперед на стандартизацію роботи та полегшення комунікації зі сторонами виконавчого процесу. Застосування генетичного підходу до розуміння цифрових технологій як технологічного явища, тобто групи технологій, заснованих на цифровому способі запису інформації, дозволяє сприймати їх як інструменти, що опосередковують взаємодію сторін та інших суб'єктів виконавчого процесу з інформацією, виконуючи у такій взаємодії різні функції.

Зауважимо, що саме прикладні міркування зумовили впровадження цифрових технологій у виконавчий процес, адже питання належної фіксації, зберігання, відтворення та передачі інформації для процесу виконання судових рішень і рішень інших органів є більш технологічними, ніж концептуальними. Водночас проблема ступеню можливого впливу діджитал-технологій на сутність виконавчого процесу є значно ширшою, зокрема вона може бути розглянута ще й в аспекті реалізації прав сторін виконавчого процесу, навіть тактики стягувача чи боржника, від вдалої реалізації якої залежить результативність виконання.

У доктрині цивільничого процесу окремі питання використання інформаційних технологій, штучного інтелекту, електронного судочинства, електронних доказів обговорюються зі зростаючою інтенсивністю у роботах вітчизняних вчених О.В. Бринцева, М.О. Гетьманцева, Н.Ю. Голубевої, А.Ю. Каламайко, Ю.С. Павлової, С.А. Чванкіна, зарубіжних науковців К.Л. Браневичького, В.Г. Голубцова, А.І. Незнамова. У виконавчому процесі праці з питань діджиталізації й електронних технологій поки ще практично відсутні, хоча й слід відзначити розкриття їх у останніх опублікованих підручниках із виконавчого провадження. Так, підручник «Виконавче провадження» під редакцією російського процесуаліста В.В. Яркова [1] вже містить главу 6 «Використання інформаційних технологій у виконавчому провадженні», яка складається із трьох параграфів, у підручнику під редакцією Н.Ю. Голубевої (м. Одеса) [2] є тема 3 глави 1 «Автоматизована система виконавчого провадження. Джерела інформації про боржника», присвячена реєстрам виконавчого провадження.

Утім, незважаючи на актуальність тематики, залишаються не розкритими питання діджиталізації виконавчого процесу, а також впливу інформаційних технологій на процес виконання судових рішень і рішень інших органів.

Виклад основного матеріалу. Застосування інформаційних технологій у виконавчому процесі поступово розширюється, від окремих технічних модернізацій і до удосконалення процесуальних норм профільного законодавства.

Автоматизація процесів викликає необхідність оволодіння сучасними технологіями у здійсненні процесу виконання рішень, а також призводить до неминучої заміни «людського» фактору машинним, що значною мірою прийнятно для діяльності державних чи приватних виконавців. В умовах сьогодення цілком можливо, що виконавчий процес може відбутися протягом кількох годин після відкриття виконавчого провадження в електронному режимі, і виконавець може здійснити його, навіть не залишаючи свого офісу чи робочого кабінету. Це безпосередньо впливає на ефективність виконання, адже виконання рішень вже не пов'язується з певними ризиками для виконавця [3], що перебуває у епіцентрі конфлікту, а іноді й осіб, присутніх при вчиненні виконавчих дій.

Значний спектр інформаційних, телекомунікаційних, автоматизованих та електронних технологій, які використовуються у виконавчому процесі, дозволяє здійснити їх

класифікацію, що є традиційним методом наукового пізнання.

Відповідно до типів взаємодії з інформацією цифрові технології поділяють на такі групи:

- а) технології фіксації, зберігання та відображення (відтворення) інформації;
- б) технології передачі інформації;
- в) технології обробки інформації [4].

Для здійснення цієї класифікації використано інструментальний підхід, за якого увага акцентується на властивості технологій прискорювати, спрощувати, оптимізувати певні процеси. У рамках цього підходу цифрові й інформаційні технології використовуються як допоміжні, такі, що не змінюють сутності юрисдикційної діяльності [5].

На відміну від судочинства, у якому використовується значно ширше коло цифрових технологій залежно від їх функціонального та процесуального призначення та масштабу, використання їх у виконавчому процесі не завжди є можливим чи доцільним із об'єктивних причин (наприклад, відсутність судових засідань виключає застосування відеоконференції, формат якої властивий судочинству).

На розвиток класифікації, здійсненої В.Г. Голубцовим щодо аспектів електронного правосуддя [6, с. 55–57], і з урахуванням того, що виконавчий процес слідує за цивільним процесом у цивільничому процесі, за критерієм структурного компонента можна виділити три аспекти діджиталізації у виконавчому процесі, такі як:

1) технологічна складова частина діджиталізації, яка щодо виконавчого процесу представлена у вигляді впровадження програмно-технічних комплексів, що забезпечують ведення електронного документообігу, діловодства, електронного архіву;

2) процедурна складова частина діджиталізації, що більш тісно стикається з цілями та завданнями виконавчого процесу. Цей аспект асоціюється зі стадійністю виконавчого провадження – від звернення стягувача до органу державної виконавчої служби або приватного виконавця й до завершення виконавчого провадження;

3) правова складова частина діджиталізації, що належить і до технологічних, і до процедурних питань і має розглядатися у контексті особливостей впровадження елементів електронного виконавчого провадження у зміст вчинюваних виконавчих дій і виконавчих процедур. Цілком справедливо, що саме цей рівень дозволяє зрозуміти, як працюють і чи здобули очікуваний ефект цифрові інновації, а також вплинути на формування релевантного уявлення про сутність процесуальної діяльності виконавця з виконання вимог виконавчого документа.

Наведені класифікації свідчать про багатогранність інформаційних технологій, що використовуються у виконавчому процесі, які потребують окремого, більш ґрунтовного дослідження.

Якщо у судочинстві завдяки впровадженню інформаційно-телекомунікаційних технологій виникають питання щодо шляхів вирішення надскладної задачі – як «спростити» судочинство та не втратити врешті-решт власне судочинство, справедливого правосуддя [7, с. 96], процес виконання рішень уособлений із відновленням прав особи, які знайшли захист у іншому процесі, де стандарти справедливості мають лише процедурний характер [8].

Залежно від змісту та користувача діджиталізацію у виконавчому процесі можна класифікувати на декілька видів:

1) внутрішню діджиталізацію – вид діджиталізації, властивий власне виконавчому процесу, яка стосується автоматизованої системи виконавчого провадження, електронного документообігу, автоматизованого арешту коштів, електронних торгів. У такому разі користування онлайн-ресурсами здійснюється безпосередньо самим державним чи приватним виконавцем;

2) зовнішня діджиталізація – вид діджиталізації, приаманний правовідносинам, що відбуваються навколо виконавчого процесу та тим чи іншим чином стосуються виконавчого процесу. Для цього виду діджиталізації характерно застосування електронних технологій сторонами виконавчого процесу та іншими суб'єктами виконавчого процесу, а також більш широким, необмеженим колом осіб, пов'язаних із процесом виконання рішення.

Зосередимо увагу на другому виді діджиталізації із запропонованої класифікації, що дозволяє виокремити такі її складники, як застосування інформаційних технологій потенційним стягувачем при обранні приватного виконавця, користування онлайн-ресурсами боржником чи його представником, використання стягувачем сучасних можливостей при оформленні виконавчого документа тощо.

В окреслених випадках застосування інформаційних технологій здійснюється при зверненні виконавчого документа до виконання, на стії процесів (після отримання виконавчого документа та до відкриття виконавчого провадження) або у ході виконавчого процесу, а їх користувачем виступає сторона виконавчого провадження.

Поштовхом до розвитку зовнішньої діджиталізації стало запровадження недержавної форми виконання чи, інакше, приватного виконання, що розпочало функціонування в Україні з 2016 р. Відмова від державної монополії щодо виконання судових рішень і рішень інших органів і перехід до змішаної (комбінованої) моделі виконавчого процесу стимулювали конкуренцію між приватними виконавцями та державною виконавчою службою, що одночасно супроводжувалося створенням конкурентного середовища всередині самого приватного сектору.

Інформатизацію виконавчого процесу в аспекті вибору приватного виконавця слід пов'язувати з істотним розширенням меж права на виконання, що конкретизується в отриманні інформації щодо приватного виконавця ще задовго до відкриття виконавчого провадження.

Стягувачі за виконавчими провадженнями, які тривалий час залишалися невиконаними у відділах державної виконавчої служби, відповідно до положень ч. 5 ст. 5 Закону України «Про виконавче провадження» отримали право на передачу виконавчого документа від органу державної виконавчої служби приватному виконавцю, внаслідок чого отримали задоволення за рахунок реалізованого майна боржника за спливом багатьох років, коли вже була втрачена будь-яка надія отримання виконання за виконавчим документом, тобто реалізація принципу диспозитивності дозволила досягнути цілей виконавчого процесу.

Застосування сучасних інформаційних технологій дозволяє стягувачеві не лише обрати приватного виконавця зі спільноти приватних виконавців, але й дізнатися інформацію щодо його звантаженості шляхом згадування в електронних реєстрах, а також стосовно притягнення приватного виконавця до дисциплінарної відповідальності. Стягувач може самостійно перевірити майновий стан боржника та його заборгованість за іншими виконавчими провадженнями ще до відкриття виконавчого провадження, що також може вплинути на вибір приватного виконавця. Аналогічні можливості має і приватний виконавець у разі, коли у нього виникають сумніви із приводу сумлінності чи репутації стягувача, котрий звернувся до нього за консультацією із приводу можливого примусового виконання (це є актуалізованим для стягувачів – юридичних осіб), особливо в умовах обов'язкової реєстрації приватних виконавців у Єдиний судовий інформаційно-телекомунікаційній системі для електронної комунікації із судом.

Йдеться про такі загальнодоступні бази реєстрів, як Єдиний реєстр судових рішень, Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система та навіть мережа Google, у яких міститься інформація щодо судових справ із участю приватного виконавця, судових рішень за скаргами, поданими на дії конкретного приватного виконавця

у судах всіх інстанцій, а також Єдиний реєстр боржників, де міститься інформація про боржника за іншими виконавчими провадженнями.

Онлайн-ресурсами, у яких потенційному стягувачеві можна знайти приватного виконавця, виступають відразу два альтернативні реєстри: перший – Єдиний реєстр приватних виконавців України (ЄРПВУ), що є частиною Автоматизованої системи виконавчого провадження (АСВП), другий – Реєстр приватних виконавців України, розміщений на сайті Асоціації приватних виконавців України [0].

Держателем ЄРПВУ є Міністерство юстиції України, а супроводження програмного забезпечення здійснюється державним підприємством «Національні інформаційні системи».

ЄРПВУ перебуває у вільному доступі, а відповідно до п. 2 розділу III «Порядку формування і ведення Єдиного реєстру приватних виконавців України», затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 05 серпня 2016 р. № 2431/5 [9], пошук інформації через веб-сайт Єдиного реєстру здійснюється за сукупністю або за одним із таких реквізитів: прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) приватного виконавця; номер посвідчення; виконавчий округ.

Звертаючись до ЄРПВУ, слід звернути увагу на те, що не кожному стягувачеві відомі прізвища приватних виконавців, а тим більш номери їх посвідчень, а тому пошук приватного виконавця зазвичай здійснюється за виконавчим округом. І саме тоді для особи, котра виконує пошук у реєстрі, виникають перешкоди для обрання приватного виконавця. Наприклад, за критерієм пошуку «місто Київ» у 2021 р. реєстр 4 місяці видавав баг «забагато записів», хоча приватних виконавців у м. Києві близько 100 осіб [10].

З огляду на прив'язку зазначеного реєстру до АСВП, у роботі якої постійно виникають технічні недоліки, система майже щодня видає помилки, які не усуваються.

Відсутність інформації про приватних виконавців тягне певні наслідки для стягувача як сторони потенційного виконавчого провадження, так і для приватного виконавця, адже бізнес-структури, юридичні відділи банків і фінансових установ, маючи виконавчі документи на значні грошові суми чи значну кількість виконавчих документів із певної категорії виконавчих проваджень, позбавлені можливості здійснити їх примусове виконання із використанням наявного інструментарію, а приватні виконавці виявляються не задіяними у виконавчому процесі при тому, що мають нести нести витрати, пов'язані із професійною діяльністю (утримання офісу приватного виконавця сягає від 30 до 60 000 грн на місяць залежно від територіального розміщення), а також нести витрати «наперед», пов'язані з відправленням запитів чи з організацією виконання.

За таких обставин на базі офіційного вебсайту Асоціації приватних виконавців України розроблено власний Реєстр приватних виконавців України, що запрацював із 4 серпня 2021 р., з розміщенням приватних виконавців за виконавчими округами відповідно до інтерактивної карти України. Порівняно з державним реєстром у ньому кожен приватний виконавець може розмістити своє фото, а стягувач – познайомитися з ними онлайн, ще до особистого звернення, у місті Києві можна знайти приватного виконавця, не знаючи його прізвища, а Реєстр працює, постійно оновлюється та підтримується Секретаріатом АПВУ, що заощаджує час учасників виконавчого процесу.

Нові можливості щодо отримання інформації про наявність виконавчого провадження й ознайомлення з ним сторонами відкрилися не лише із запровадженням АСВП, розміщеної на веб-сайті Міністерства юстиції України, але й із запровадженням, починаючи із жовтня 2020 р. у застосуванні державних послуг «Дія» послуги «виконавче провадження», за допомогою якої громадяни можуть отримувати інформацію про виконавче провадження, а боржники сплачувати наявну заборгованість онлайн.

Особливо слухним це є для боржника, який може дізнатися про наявне щодо нього виконавче провадження, з інформації банку про арешт його рахунків ще задовго до отримання постанови про відкриття виконавчого провадження.

Зрозуміло, що, відкриваючи виконавче провадження, виконавець у відповідній постанові зазначатиме номер виконавчого провадження й ідентифікатор для доступу до інформації про виконавче провадження та порядок його використання, які сформує АСВП.

Проте боржникові стане про них відомо лише після одержання постанови про відкриття виконавчого провадження на пошті, яку виконавець має направити боржнику рекомендованим листом відповідно до вимог ст. 28 Закону України «Про виконавче провадження» за адресою, зазначеною у виконавчому документі.

На практиці відомі випадки, коли боржник не отримує постанови про відкриття виконавчого провадження з об'єктивних причин (наприклад, у разі виїзду на інше місце проживання), проте йому відомо про наявність виконавчого провадження, яке перебуває на виконанні у приватного виконавця, виконавчий округ якого розміщений територіально в іншій частині України, що унеможлиблює оперативне ознайомлення боржника чи його представника з матеріалами виконавчого провадження в офісі приватного виконавця для реагування на можливі порушення його прав вз огляду на неправомірні дії стягувача чи інших осіб або вчинення щодо боржника кримінального правопорушення тощо.

За подібних обставин ідентифікатор для входження до АСВП може бути отриманий у приватного виконавця, у якого виконавче провадження перебуває на виконанні. У разі не реагування приватного виконавця (чи відсутності з ним телефонного зв'язку) ідентифікатор доступу може бути отриманий у приватного виконавця на запит адвоката боржника, що нині є дієвим інструментом адвокатської діяльності.

Слід зауважити, що АСВП працює у двох режимах: загальна частина (зліва), де за прізвищем, ім'ям і по батькові, найменуванням (кодом) юридичної особи або за номером виконавчого провадження можна дізнатися, чи є відкриті чи завершені виконавчі провадження щодо певної особи та яка виконавча служба (приватний виконавець) їх відкрила.

Інша частина системи виконавчого провадження (справа) містить розділ доступу сторін виконавчого провадження до даних виконавчого провадження, з якого можна дізнатися інформацію про те, хто відкрив виконавче провадження та який орган Державної виконавчої служби (державний виконавець) чи приватний виконавець веде виконавче провадження, інформацію про дії державного (приватного) виконавця, інформацію про стан виконавчого провадження, які постанови вносилися виконавцем.

Якщо доступ до загального розділу АСВП не потребує дотримання жодних умов, то для користування розділом доступу необхідно знати номер виконавчого провадження й ідентифікатор доступу до виконавчого провадження (має 12-значний код, із використанням літер і цифр), адже саме в цьому розділі міститься вся інформація про виконавче провадження.

Безумовно, для того, щоб сторони виконавчого процесу могли ознайомитися з матеріалами виконавчого провадження, ці матеріали мають бути відскановані відповідальною особою органу ДВС, приватним виконавцем (його помічником чи відповідальною особою) та завантажені у систему АСВП, що передбачено розділом II «Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження», затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 05 серпня 2016 р. № 2432/5 [11].

Із появою у застосунок «Дія» послуги «виконавче провадження» сторонам виконавчого провадження як альтер-

нативу передбачено користування й зазначеним онлайн-ресурсом, що дозволяє без входження до АСВП зайти у цю послугу та також побачити документи виконавчого провадження, ознайомитися з ними, скачати на свій ресурс і роздрукувати у необхідній кількості матеріалів, у тому числі й для можливого надання правничої допомоги.

Зауважимо, що мобільний застосунок «Дія» для отримання державних послуг (державна у смартфоні) офіційно запущено із 2020 р. Міністерством цифрових трансформацій України, однак щодо користування ним боржнику необхідно завантажити зазначений застосунок у смартфоні, оскільки інший мобільний пристрій не пристосований до нього, а отже, не кожному боржникові така послуга буде доступною.

Зазначені технології слід відносити до дистанційної форми доступу до виконання сторін виконавчого провадження, що значно спрощує виконавчий процес для сторін, економить їхній час і фінансові ресурси.

Ще однією з новацій інформаційних технологій виконавчого процесу слід назвати виконавчий документ у електронній формі, якому властиве комплексне регулювання й у процесуальних кодексах, і у профільному законодавстві, чим яскраво підкреслюється єдність цивілістичного процесу.

На відміну від паперового оригіналу виконавчого документа, електронний виконавчий документ не може бути втрачений чи пошкоджений, адже він формується в електронному вигляді Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою чи іншим органом (особою) та підписується електронним цифровим підписом судді чи уповноваженої посадової особи. Нагадаємо, що Законом України від 03 жовтня 2017 р., за яким відбулася уніфікація процесуальних кодексів, Закон України «Про виконавче провадження» було доповнено новою ст. 3-1 «Єдиний державний реєстр виконавчих документів», котра визначає ЄДРВД як систему (а не статичний набір даних), яка є автоматичною (тобто не передбачає паперової форми існування). Із Прикінцевих положень цього Закону вбачається термін введення статті у дію через 30 днів із дня опублікування Державною судовою адміністрацією України повідомлення про початок функціонування ЄДРВД у газеті «Голос України», що передбачало розробку Положення про Єдиний державний реєстр виконавчих документів і його затвердження, чого досі так зроблено й не було. У процесі розробки Положення були виявлені незгодженості у частині визначення програмно-системних засобів, за допомогою яких відбувається створення електронного виконавчого документа та порядку використання веб-адреси такого документа в ЄДРВД, а також відсутність взаємозв'язку ЄДРВД з іншими реєстрами, зокрема із Єдиним державним реєстром судових рішень та Автоматизованою системою виконавчого провадження [13].

Проте технічна можливість пред'явлення електронних виконавчих документів до виконання останнім часом реалізована МВС України щодо постанов за адміністративними правопорушеннями у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих автоматично, що дозволяє знизити витрати на друк виконавчих документів, послуги поштового зв'язку й осучаснити комунікацію між поліцією та виконавцями.

Висновок. Сучасна цифрова ера позначається тим, що інформаційні технології стали реальністю виконавчого процесу, а їх впровадження у процес виконання рішень здійснюється наряду з розвитком суспільства у бік цифровізації разом з аналогічними процесами, які відбуваються і в інших сферах правового життя та в діяльності суду та правоохоронних органів разом з електронним судочинством, цифровізацією кримінального процесу, нотаріату та є необхідним у цифровому суспільстві. Подолавши технологічні межі, інформаційні технології перемістилися у сферу права, спочатку інформаційного, а надалі й про-

цесуального. Будучи формою здійснення правозастосовчої діяльності, інформаційні технології не можуть не впливати на її зміст, охоплюючи окремі принципи та процедури.

Дослідження впливу цифрових технологій на виконавчий процес свідчить, що застосування електронних техно-

логій забезпечує розширення можливостей стягувача при реалізації права на виконання, коли саме онлайн-ресурси впливають на ефективність виконавчого процесу та дозволяють здійснити оперативний захист порушених прав боржника як сторони виконавчого процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Исполнительное производство : учебник / под общ. ред. В.В. Яркова. Москва : Статут, 2020. 356 с.
2. Виконавче провадження : підручник / за ред. Н.Ю. Голубевої. Одеса : Фенікс, 2020. 460 с.
3. Щербак С.В. Інститут приватних виконавців: генеза та сучасний стан. *Інститут приватних виконавців: актуальні проблеми практики. Матеріали круглого столу, присвяченого сучасним питанням діяльності приватних виконавців в Україні (м. Харків, 15 червня 2021 р.)* / за заг. ред. К.В. Гусарова. Харків : ТОВ «Оберіг», 2021. С. 91–94. URL: <https://library.nlu.edu.ua/>
4. Незнамов А.В. О классификации цифровых технологий в гражданском процессе. *Российский юридический журнал*. 2019. № 3. С. 27–35.
5. Брановицкий К.Л., Ренц И.Г., Незнамов А.В., Незнамов Ан.В., Ярков В.В. Цифровые технологии и цивилистический процесс: проблемы взаимодействия. *Herald of the Euro-Asian Law Congress*. 2018. № 2. С. 56–68.
6. Голубцов В.Г. Электронные доказательства в контексте электронного правосудия. URL: <https://urfac.ru/?p=1898> (дата звернення 12.12.2021).
7. Чванкін С.А. Доказування у цивільному процесі в епоху інформаційних технологій : монографія. Одеса : Фенікс, 2021. 348 с.
8. Щербак С.В. Стандарти справедливості у виконавчому процесі України. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. м. Суми, 18–19 травня 2019 р. Суми : Сумський державний університет, 2019. С. 363–365.
9. Реєстр приватних виконавців України. URL: <https://apvu.com.ua/reystprv>.
10. АПВУ відкрила власний Реєстр приватних виконавців України. URL: <https://apvu.com.ua/reystprv> (дата звернення 17.12.2021).
11. Порядок формування і ведення Єдиного реєстру приватних виконавців України, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 05.08.2016 № 2431/5.
12. Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 05.08.2016 № 2432/5.
13. Про Єдиний державний реєстр виконавчих документів. Аналіз Проекту Положення «Про Єдиний державний реєстр виконавчих документів». URL: <https://rm.coe.int/analysis-draft-regulation-o-solomko-ukr/16809fd53>.